

[Domov](#) > 2 - Moje pravice med preiskavo in zbiranjem dokazov

2 - Moje pravice med preiskavo in zbiranjem dokazov

Kaj je namen preiskave in zbiranja dokazov?

Njun namen je zbrati dokaze o kaznivem dejanju ter preveriti elemente, ki bi lahko razbremenili osumljeno osebo ali pokazali, da ne gre za kaznivo dejanje.

Katere so faze preiskave in zbiranja dokazov? Kdo opravlja vsako od faz?

Policija preiskuje kazniva dejanja, išče njihove storilce in zbira dokaze.

Če sumi, da je prišlo do kaznivega dejanja, obvesti kraljevega tožilca, ki odloči:

- da se postopek konča;
- da bo sam vodil preiskavo (informacije);
- da bo zadevo predložil preiskovalnemu sodniku in ga prosil, naj razišče določen podatek, ne pa določene osebe (preiskava oseb).

Kraljevi tožilec (procureur du Roi) ima manj pristojnosti kot preiskovalni sodnik. Preiskovalni sodnik ali kraljevi tožilec vodi preiskavo in daje navodila policiji, ki izpolnjuje predpisane naloge preiskave (zaslišanja, preiskave, odvzemi vzorcev DNK...).

Konec preiskave

Ko so informacije zbrane, lahko kraljevi tožilec:

- konča postopek;
- predlaga dogovor s tožilstvom: umakne kazensko tožbo (ni kazenskega pregona) v zameno za denarni znesek (klasični postopek v primeru kršitev zakona o cestnoprometnih predpisih);
- za manjša kazniva dejanja predlaga kazensko mediacijo: ni pregona, vendar mora storilec žrtvi plačati odškodnino, se udeležiti terapije ali izobraževanja;
- neposredno pozove osumljenca pred sodnika;
- na podlagi zapisnika pozove, da se zgleda pred pristojnim sodiščem: poziv je osumljencu vročen med prijetjem (ki lahko traja največ 24 ur), ali da se zgleda pri kraljevem tožilcu, da se pospeši postopek.

Če se preiskuje dokumentacija, se ta predloži tožilstvu, ki sprejme zadnje sklepe. Potem lahko obtoženec prebere svojo dokumentacijo. Poklican je pred senat (chambre du conseil), ki je seznanjen s poročilom preiskovalnega sodnika o preiskavi, izjavami morebitnih civilnih strank (žrtev), obtožnico tožilstva in obrambnim govorom obrambe, nato lahko:

- zadevo predloži preiskovalnemu sodniku z namenom dopolnitve preiskave;
- ali, če je preiskava v celoti opravljena;
- odloži izrek sodbe, če bi javne razprave lahko obtožencu škodovale;
- razglasi pridržanje v ustanovi za duševne bolezni, če je oseba kaznivo dejanje storila v stanju hudega duševnega neravnovesja, zaradi katerega ni bila sposobna nadzorovati svojih dejanj in je še vedno v tem stanju;
- predloži spis pristojnemu sodišču (sodišču za prekrške ali kazenskemu sodišču); če meni, da je za odločanje o zadevnem dejanskem stanju pristojno porotno sodišče (cour d'assises), izda sklep za prenos dokazov državnemu tožilcu, saj lahko le oddelek za obtožbe (chambre des mises en accusation) zadevo predloži porotnemu sodišču.

Pravica obtoženca do pritožbe, je omejena na določena vprašanja postopka, se uveljavlja pred oddelkom za obtožbe.

Med preiskavo lahko preiskovalni sodnik pod določenimi pogoji izda nalog za prijetje:

- če obstajajo trdni dokazi o krivdi;
- če obstajajo dejstva, za katera je predvidena najmanj enoletna zaporna kazen;
- je to nujno za javno varnost.

Če najvišja kazen, ki se lahko uporabi, ne presega petnajst let zaporne kazni, se nalog za prijetje lahko izda le, če obstajajo resni razlogi za begosumnost, ponovitev kaznivega dejanja, izmikanje sojenju, izginotje dokazov ali tajni dogovor s tretjimi osebami.

Obtoženec pride pred senat (chambre du conseil) v petih dneh od izdaje naloga in nato vsak mesec do zaključka preiskave (vsake tri mesece, če ni podlage za kazensko obtožnico).

Moje pravice med preiskavo in zbiranjem dokazov

- [Prijetje in zaslišanje na policiji \(1\)](#)
- [Dokumentacija z informacijami \(2\)](#)
- [Dokumentacija o preiskavi \(3\)](#)
- [Posebni primer: preventivni pripor \(4\)](#)
- [Zaključek preiskave \(5\)](#)

Prijetje in zaslišanje na policiji (1)

V katerih primerih in za koliko časa mi policija lahko odvzame prostost?

Prostost vam je lahko odvzeta, če ste zaloteni pri „deliktu“ ali kaznivem dejanju, na zahtevo kraljevega tožilca ali preiskovalnega sodnika, če obstajajo trdni dokazi krivde. Policija vam ne sme odvzeti prostosti za več kot 24 ur.

Ali me lahko preiščejo?

Da, med prijettjem ali če obstaja sum, da nosite orožje ali nevaren predmet ali če je ogrožen javni red.

Ali lahko policija vstopi v moj dom?

Da, če ste zaloteni pri kaznivem dejanju ali z vašim privoljenjem.

Ali lahko preiščejo mojo pisarno, moje vozilo?

Da, tako kot vaš dom. Vendar so nekateri kraji nedotakljivi, drugi pa so posebej zaščiteni: njihova preiskava zahteva posebne postopke (pisarna diplomata, poslanca, kraj, ki je last skrbnika poslovnih skrivnosti...).

Vaše vozilo je lahko preiskano, če obstaja sum, da je bilo uporabljeno pri storitvi kaznivega dejanja, za prevoz iskanih oseb, dokaznega gradiva ali elementov dokazov ali predmetov, ki so nevarni za javni red.

Ali lahko stopim v stik s članom družine, prijateljem, zdravnikom, članom veleposlaništva?

Če se policiji to zdi potrebno ali na vašo zahtevo, vas bo pregledal zdravnik. Na tej stopnji se policija odloči, ali vam dovoli telefonski klic. Če ste mladoletni, je policija v najkrajšem možnem roku dolžna pisno ali ustno obvestiti vaše starše, vašega skrbnika ali osebo, ki skrbi za vas.

Katere so moje pravice med zaslišanjem na policiji?

Imate pravico do molka in da se ne izrečete zoper sebe, to pomeni, da ne sodelujete pri ustvarjanju dokazov proti vam.

Na začetku vsakega zaslišanja boste obveščeni, da:

- lahko zahtevate, da se vsa vprašanja, ki so vam postavljena, in odgovori, ki jih podate, dobesedno zapišejo;
- lahko zahtevate dostop do tega zapisa ali zabeleženja informacij;
- vaše izjave so lahko uporabljene kot dokaz na sojenju.

Uporabite lahko dokumente, ki so v vaši lasti, ne da bi to povzročilo preložitve zaslišanja. Med preiskavo ali po njej lahko zahtevate, da se ti dokumenti dodajo v zapisnik ali vložijo v sodno pisarno.

Po koncu zaslišanja preberete zapisnik, razen če zahtevate, da vam ga preberejo drugi. Vprašali vas bodo, ali je vaše izjave treba popraviti ali dopolniti.

Če želite uporabljati drug jezik in ne jezik postopka, bo poklican sodni tolmač, vaše izjave se zabeležijo v vašem jeziku ali pa se od vas zahteva, da sami napišete svojo izjavo. Če zaslišanje poteka ob pomoči tolmača, se navede njegovo ime in položaj.

Obveščeni boste, da lahko en izvod vašega zaslišanja dobite brezplačno.

Ali mi bodo zastavljena vprašanja o moji kazenski evidenci?

Policija ima dostop do osrednje evidence.

Ali mi lahko moj odvetnik pomaga?

Vaš odvetnik ne sme biti prisoten na nobenem zaslišanju in se z vami ne more srečati prvih 24 ur od odvzema prostosti.

Predhodno preiskovalno poročilo (2)

Preiskavo vodi kraljevi tožilec. Predhodno preiskovalno poročilo (information préliminaire) je zaupno, pisno in enostransko (nekontradiktorno).

Kaj lahko naredi kraljevi tožilec v fazi preiskovalnega poročila?

Razen pravnih izjem zbiranje informacij ne sme vključevati nobenega dejanja prisile, odvzema pravic in svoboščin posameznikov. Zasegi premoženja so mogoči pod določenimi pogoji.

Kraljevi tožilec lahko med drugim:

- obišče prizorišče dejanja,
- zasliši osumljence, priče ali policiji naroči, da jih zasliši
- naroči prijetje nekoga (ko niste zaloteni pri kaznivem dejanju) za čas 24 ur,
- s privoljenjem osumljenca začne analizo DNK,
- prestreže in zaseže pošto (vendar je ne sme odpreti)
- pridobi določene pogoje za bančne informacije,
- začne preiskave v primeru, ko ste zaloteni pri kaznivem dejanju, ali s privoljenjem osebe, ki dejansko uporablja prostor,
- se odloči za načine iskanja, ki so lahko zelo moteči.

Kaj lahko naredim, če postopek zbiranja informacij škodi mojim pravicam?

Na podlagi utemeljene zahteve lahko zahtevate skrajšani postopek, na primer če je vaše premoženje zaseženo kot dokazni material. V 15 dneh mora kraljevi tožilec sprejeti odločitev. V primeru, da odgovora ne prejmete, ali v primeru negativnega odgovora, se lahko pritožite pri oddelku za obtožbe (chambre des mises en accusation).

V tem primeru lahko od kraljevega tožilca tudi zahtevate, da osrednji organ pooblasti za prodajo premoženja, ki je bilo zaseženo ali zaplenjeno, ali da ga vrne v zamenjavo za varščino.

Ali mi je dovoljen dostop do dokumentacije?

V nasprotju z režimom preiskave nobeno pravilo ne ureja popolnega ali delnega razkritja dokumentacije strank na stopnji zbiranja informacij. Za dostop do dokumentacije lahko zaprosite pri kraljevem tožilcu, ki ima diskrecijsko

pravico, da vašo prošnjo odobri ali zavrne.

Ali lahko vplivam na to, kaj se bo z dokumentacijo zgodilo?

Ne. Kraljevi tožilec sam odloči, ali jo bo zavrnil, predložil preiskovalnemu sodniku, vas pozval na podlagi zapisnika pred sodišče, ki obravnava vaš primer, ali vam predlagal alternativni način za odpravo kazenske tožbe (poravnava ali mediacija: če boste plačali kazen ali če boste spoštovali pogoje, določene med mediacijo, procesa ne bo).

Preiskovalni spis (3)

Preiskava poteka pod vodstvom in v pristojnosti preiskovalnega sodnika in jo sproži kraljevi tožilec ali domnevna žrtev kaznivega dejanja s tožbo v vlogi civilne stranke.

Kateri so ukrepi, ki jih lahko sprejme preiskovalni sodnik?

Uporabi lahko vse ukrepe, ki so na voljo kraljevemu tožilcu, in pomembna sredstva za omejitvev: izdaja naloga za prijetje, uporaba telefonskih prisluhov, preiskave brez soglasja, posebne, razširjene metode preiskav...

Ali me lahko zasliši preiskovalni sodnik?

Zaslišanje s strani preiskovalnega sodnika je nujno le če je izdan naloga za prijetje.

Ali me preiskovalni sodnik mora obvestiti, da sem v postopku preiskave?

Preiskovalni sodnik mora načeloma vložiti obtožnico, če obstaja utemeljeni sum o vaši krivdi. Obtožba se izreče po zaslišanju ali po pošti in vam daje pravico dostopa do spisa, in pravico, da zahtevate dodatne preiskovalne ukrepe.

Ali preiskovalni sodnik lahko naroči prisluh mojega telefona?

Da, ob upoštevanju točno določenih pravnih pogojev.

Ali lahko preiskavi nasprotujem?

Preiskava vašega doma je dovoljena, če je sodnik podpisal nalog za preiskavo in se preiskava opravi med 5. in 21. uro, sicer izjemoma.

Ali me sodnik lahko fizično prisili v odvzem DNK?

Da, pod posebnimi pogoji.

Kaj lahko naredim, če postopek preiskave ogroža moje pravice?

Lahko se odločite za skrajšani postopek (glejte informativne liste).

Ali lahko med preiskavo dostopam do dokumentacije?

Če ste obdolženec, ki ni v priporu, lahko zaprosite za dostop do dokumentacije na podlagi zahtevka, naslovljenega na preiskovalnega sodnika, ki lahko dostop zavrne, vendar mora svojo odločitev utemeljiti. V primeru, da odgovora od preiskovalnega sodnika ne dobite ali je negativen, se lahko pritožite pri oddelku za obtožbe.

Ali lahko zahtevam izvedbo določenih preiskav?

Da, če ste v priporu, pa tudi sicer. Vložite lahko zahtevek za njihovo izvedbo. Preiskovalni sodnik lahko tega zavrne, če ocenjuje, da ukrep ni nujen za ugotavljanje resnice ali škodi preiskavi. Lahko se pritožite.

Posebni primer: preiskovalni pripor (4)

Kako mora potekati zaslišanje pred preiskovalnim sodnikom?

Zaslišanje, ki poteka pred izdajo naloga za prijetje, se mora zgoditi v 24 urah od odvzema prostosti, sicer nalog za

prijetje ni veljaven. Zaslišanje se mora nanašati na možnost izdaje naloga in na bremenilna dejstva.

Vaš odvetnik ne sme biti prisoten.

Ali me sodnik lahko zasliši naknadno?

Zahtevate lahko ponovno zaslišanje. To je edino zaslišanje, kjer je lahko prisoten vaš odvetnik.

Kdaj lahko vidim svojega odvetnika?

Po prvem zaslišanju pri preiskovalnem sodniku.

Ali lahko ugovarjam zakonitosti ali motivom naloga za prijetje?

Zoper sklep o nalogu za prejetje ne morete vložiti priziva.

V petih dneh po izdaji naloga boste poklicani pred senat. Dan pred tem boste imeli dostop do svoje dokumentacije. Vaš odvetnik ali sami lahko zaprosite za izpustitev na prostost.

Vaš odvetnik lahko opozori na nepravilnosti naloga samo v času tega prvega prihoda pred senat (in ob prizivu). Če je nalog za prijetje potrjen, imate pravico do priziva. Pred oddelek za obtožbe boste poklicani v 15 dneh. V primeru neupoštevanja teh rokov boste nemudoma izpuščeni na prostost.

Potrditev pridržanja velja en mesec (ali tri mesece). Na vsakem zaslišanju lahko spodbijate primernost naloga za prijetje in/ali trdne dokaze krivde. Dokumentacija vam bo na voljo dva dni pred vsako obravnavo.

Ali lahko v zaporu stopim v stik s tretjimi osebami?

Vedno lahko stopite v stik s svojim odvetnikom.

Vendar pa vam preiskovalni sodnik lahko prepove stike z vsemi drugimi osebami za največ tri dni.

Kdaj sem lahko izpuščen na prostost?

Ko tako odloči preiskovalni sodnik ali na podlagi odločbe preiskovalnega sodišča, ko pridete pred njega. Vaša izpustitev na prostost je lahko pogojna ali se za njo plača varščina.

Sem državljani druge države. Ali moram biti prisoten med preiskavo?

Če obstaja tveganje izmikanja sojenju, se lahko izda nalog za prijetje. Preiskovalni sodnik ali preiskovalna sodišča vas lahko izpustijo proti plačilu varščine. Plačani znesek, ki je bil položen, vam bo povrnjen, če boste na sodišče prišli na vseh stopnjah postopka.

Če boste izpuščeni na prostost, bo od vas zahtevano, da pridete na vsa zaslišanja in načeloma pred sodišče, ki obravnava vašo zadevo. Preiskovalni sodnik vam lahko na podlagi naloga za pogojni izpust naloži, da ne smete zapustiti države. Ti pogoji se lahko podaljšajo za obdobje treh mesecev. Ugovor je možen pred senatom.

Zaključek preiskave (5)

Kaj lahko naredim, če se preiskava vleče?

Po enem letu se lahko na podlagi utemeljenega zahtevka obrnete na oddelek za obtožbe, ki nadzoruje potek vaše preiskave.

Ali je pred postopkom obtožnico mogoče spremeniti?

Kraljevi tožilec prebere dokumentacijo, ki jo pošlje sodnik, in napiše obtožbe, za katere bi obtoženec po njegovem mnenju moral odgovarjati pred sodiščem. Prav tako se lahko odloči za ustavitev postopka ali zahteva od sodnika, da opravi nekatere dodatne naloge v preiskavi. Ob tej priložnosti lahko kraljevi tožilec ali senat, ki odloča o tem, kaj se bo zgodilo z dokumentacijo, še vedno spremenita pravno opredelitev kaznivega dejanja.

Ali se lahko pred začetkom procesa izrečem za krivega glede vseh ali nekaterih točk obtožnice?

Ne, predpostavlja se, da ste nedolžni, dokler vas pristojno sodišče pravomočno ne obsodi.

Kako se zadeva zaključi?

Po zaslišanju preiskovalnega sodnika, morebitne nasprotne stranke, tožilca in obrambe, se kabinet odloči:

- da bo obtoženca poslal pred pristojno sodišče;
- da bo razglasil ustavitev postopka;
- da bo odložil izrek sodbe: dejstva so vzpostavljena, vendar ni izrečena nobena kazen. Sodnik določi trajanje pogojnega izpusta, ki lahko vključuje spoštovanje določenih pogojev;
- da bo uporabil zakon o ustanovah za mentalno zdravje (hospitalizacija).

Katere so moje pravice na tej stopnji?

Preberete lahko svojo dokumentacijo in pred zaslišanjem pred senatom naredite kopije. Prav tako lahko z zahtevkom zaprosite za dodatne preiskave. Če jih preiskovalni sodnik zavrne, imate pravico do pritožbe pred oddelkom za obtožbe.

Ali lahko vložim priziv?

Na sklep o predložitvi zadeve v obravnavo se ne morete pritožiti, razen v primeru nepravilnosti, opustitve ali zaradi neveljavnosti dela preiskave, pridobitve dokaza ali predložitvenega sklepa, če kot vzrok navedete nedopustnost ali prekinitve kazenskega postopka.

Ali se mi lahko očita prestop, za katerega sem že bil preganjan v drugi državi članici Evropske unije?

Načeloma ne.

■ Zadnja posodobitev: 14/09/2017

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvornika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.